

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 756/2021
25.05.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Добриле Страјина, председника већа, Гордане Комненић и Драгане Миросављевић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Драган Савић, адвокат из ..., против туженог ББ из ..., чији је пуномоћник Душан Буњевац, адвокат из ..., ради стицања без основа, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 2451/2020 од 25.05.2020. године, у седници одржаној 25.05.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 2451/2020 од 25.05.2020. године.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П 14136/18 од 30.10.2019. године, ставом првим изреке, одбијен је, као неоснован захтев тужиоца којим је тражио да се обавезе тужени да му исплати 3.343.440,00 динара са законском затезном каматом од 11.05.2004. године до исплате. Ставом другим изреке, одбијен је као неоснован захтев тужиоца којим је тражио да се обавезе тужени да му исплати 3.343.440,00 динара са законском затезном каматом од 29.05.2013. године до исплате. Ставом трећим изреке, обавезан је тужилац да туженом на име трошкова поступка плати 371.250,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 2451/2020 од 25.05.2020. године, ставом првим изреке, преиначена је првостепена пресуда у ставу првом изреке, тако што је обавезан тужени да тужиоцу исплати 30.000 евра са каматом по стопи коју одређује Европска централна банка почев од 11.05.2004. године до 24.12.2012. године, а за период од 25.12.2012. године по стопи коју прописује Закон о затезној камати, све у динарској противвредности по средњем курсу Народне банке Србије на дан плаћања. Ставом другим изреке, укинута је првостепена пресуда у ставу другом изреке. Ставом трећим изреке, преиначено је решење о трошковима поступка садржано у ставу трећем изреке првостепене пресуде и обавезан је тужени да тужиоцу на име трошкова поступка плати 584.784,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени је благовремено изјавио ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка,

погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања, погрешне примене материјалног права и прекорачења захтева које је учињено у поступку пред другостепеним судом.

Испитујући побијану пресуду на основу члана 408. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“, бр. 72/11...18/20), Врховни касациони суд је утврдио да ревизија није основана.

У поступку доношења побијане пресуде није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности. У ревизији се указује на битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. ЗПП, али није посебно указано коју то одредбу Закона о парничном поступку другостепени суд није применио или неправилно применио, а што би било или могло да буде од утицаја на доношење законите и правилне одлуке, због чега ревизијски суд није разматрао те наводе ревизије.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је 10.11.2003. године, по претходном договору са туженим, продао свој стан у Улици ... број .. у ... за купопродајну цену у износу од 30.000 евра, након чега је новац дао туженом, како би овај градио станове, а тужени се по том основу обавезао да ће му у року од шест месеци предати у државину стан већи за 5м2 од површине продатог стана, односно стан површине око 48 м2. Тужени своју обавезу није извршио, нити је тужиоцу вратио новац.

Полазећи од тако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је закључио да су странке сагласно члану 210. Закона о облигационим односима биле у облигационоправном односу, те да сходно члану 210. и 214. Закона о облигационим односима тужени би био у обавези да врати тужиоцу тражени износ новца, међутим, како тужилац, као поверилац не може да изврши једнострану конверзију доспелог девизног дуга, јер је то у супротности са чланом 395. Закона о облигационим односима, одбио је као неоснован захтев тужиоца.

По оцени Врховног касационог суда правилно је одлучио другостепени суд када је преиначио првостепену пресуду и обавезао туженог да тужиоцу исплати 30.000 евра, са каматом по стопи коју одређује Европска централна банка почев од 11.05.2004. године до 24.12.2012. године, а од 25.12.2012. године до исплате по стопи коју прописује Закон о затезној камати, све у динарској противвредности по средњем курсу Народне банке Србије на дан плаћања, правилном применом материјалног права.

Код утврђеног да је тужилац туженом по претходном договору предао новчани износ од 30.000 евра, а да тужени у уговореном року није извршио своју обавезу предајом стана тужиоцу, нити му је вратио тај новчани износ, то је тужени у обавези, а сходно члану 210. Закона о облигационим односима, да тужиоцу врати новчани износ од 30.000 евра са каматом, све у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате, на име стеченог без основа, како је то правилно закључио другостепени суд. У односу на исплату главног дуга и камате правилно је примењен члан 395. Закона о облигационим односима, јер је у питању девизно потраживање везано за валуту евро. Према члану 395. Закона о облигационим односима, ако новчана обавеза гласи на плаћање у иностраној валути или злату, њено испуњење се може захтевати у домаћем новцу према курсу који важи у тренутку испуњења обавезе (валутне обавезе).

Конверзија главног дуга и камате може се с тога вршити само у динарској противвредности по средњем курсу Народне банке Србије на дан исплате. Имајући у виду наведено, у смислу члана 395. Закона о облигационим односима, тужилац као поверилац новчаног потраживања у еврима има право да од туженог захтева исплату дугованог са припадајућом каматом у динарској противвредности по средњем курсу Народне банке Србије на дан исплате, како је то правилно закључио другостепени суд и правилно одлучио када је преиначио првостепену пресуду и усвојио захтев тужиоца. Супротно наводима ревизије, другостепени суд је у оквиру захтева, а у функцији правилне примене материјалног права и начела једнаке вредности узајамних давања из члана 15. Закона о облигационим односима правилно одлучио када је преиначио првостепену пресуду и обавезао туженог да тужиоцу исплати 30.000 евра са каматом у динарској противвредности.

Неосновано се ревизијом указује да је обавезивањем туженог на исплату девизног износа у динарској противвредности другостепени суд прекорачио тужбени захтев и одлучио у границама захтева који нису стављени у поступку. Управо супротно, тужбени захтев није прекорачен, јер тражени динарски износ представља противвредност досуђеног девизног износа са стањем на дан 11.05.2004. године. Захтев за наплату новчане обавезе која гласи на одређени новчани износ у домаћој валути садржи у себи захтев за наплату новчаних јединица у иностраној валути, па је другостепени суд, правилном применом наведених законских одредби обавезао туженог да тужиоцу исплати износ од 30.000 евра са каматом од 11.05.2004. године, све у динарској противвредности по средњем курсу Народне банке Србије на дан исплате.

Наводима у ревизији се фактички оспорава утврђено чињенично стање, које наводе Врховни касациони суд није ценио, с обзиром да се ревизија из ових разлога не може изјавити сходно члану 407. став 1. ЗПП, а како се ни осталим наводима ревизије не доводи у сумњу законитост и правилност побијане одлуке, то је Врховни касациони суд са напред наведених разлога, применом члана 414. став 1. ЗПП одлучио као у изреци.

**Председник већа – судија
Добрила Страјина, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић